

สถาบันปิดทองหลังพระฯ ร่วมรัฐ-เอกชน ผสานเทคโนโลยีและภูมิปัญญาช่วยเกษตรกร

หน้า 14

หน้า 6

สถาบันปิดทองหลังพระฯ
รวมพลัง สมาคมสันนิบาตเทศบาลฯ
**ผลักดันพัฒนาท้องถิ่นไทย
อย่างยั่งยืน**

หน้า 20

โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรหลังฤดูทำนา
(ข้าวโพดอาหารสัตว์)
เกษตรกรมีรายได้มากกว่านาปรังเท่าตัว

ติดตาม
ปิดทองหลังพระฯ
ได้ทุกช่องทาง

SCAN ME

เจ้าของ | มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล เลขที่ 1 ถนนนครปฐม เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300, สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ อาคาร RCP ชั้น 2 โซน A เลขที่ 101 ไทยพาณิชย์ ปาร์ค พลาซ่า ถนนรัชดาภิเษก แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 โทรศัพท์ 0 2611 5000 โทรสาร 0 2611 5022 | **ที่ปรึกษาของบรรณาธิการ** นายวีระเทพ พิโรจน์ นายจำเริญ ยุติธรรมสกุล | **บรรณาธิการ** นางสาวพิจิตรา ยิ้มจันทร์ | **ผู้ช่วยบรรณาธิการ** นายสุชาติ ถนอม **ผู้จัดทำ** | บริษัท แอร์บอ์น พรินต์ จำกัด 1519/21 ซอยลาดพร้าว 41/1 ถนนลาดพร้าว แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร 10310 โทรศัพท์ 0 2939 9700 e-mail : airborneprint2012@gmail.com, airborneprint2018@gmail.com

ข่าวปิดทอง

4 ประธานกรรมการสถาบันปิดทองหลังพระฯ ติดตามการดำเนินงานพื้นที่ต้นแบบจังหวัดน่าน

6 สถาบันปิดทองหลังพระฯ ร่วมพลัง สมาคมสันนิบาตเทศบาลฯ ผลักดันพัฒนาท้องถิ่นไทยอย่างยั่งยืน

8 สถาบันปิดทองหลังพระฯ สร้าง “หมอน้ำ” นักพัฒนาจัดการน้ำชุมชน

11 บ้านแม่ก่อนขยายงานพัฒนาอาชีพ จับมือแม่โจ้ส่งเสริมการประมงครบวงจร

12 คนปักษ์วัยทึนบ้านสบบง สืบสานอัตลักษณ์ผ้าไหม สร้างภูมิคุ้มกันเยาวชนห่างไกลยาเสพติด

เรื่องจากปก

14 สถาบันปิดทองหลังพระฯ ร่วมรัฐ-เอกชน ผสานเทคโนโลยีและภูมิปัญญาช่วยเกษตรกร

รายงานพิเศษ

16 วิสาหกิจชุมชนทุเรียน 3 จังหวัดชายแดนใต้ เปิดบ้านโซว์ศึกษาภาพ พร้อมพัฒนาทุกมิติ

รายงานพิเศษ

20 โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรหลังฤดูทำนา (ข้าวโพดอาหารสัตว์) เกษตรกรมีรายได้มากกว่านาปรังเท่าตัว

รายงานพิเศษ

24 “มีที่ดินเท่าเดิม แต่รายได้เพิ่มหลักแสน”

25 “ลาขาดนาปรัง สู้ข้าวโพดอาหารสัตว์หลังทำนา”

เรื่องเล่าจากน้ำ

26 บ้านคำเตยเหนือ อ.ไทยเจริญ จ.ยโสธร “ผสานพลังท้องถิ่นเข้มแข็ง สู้ความยั่งยืนของชุมชน”

ต่อยอด สร้างผลิตภัณฑ์

30 ชวนท่องเที่ยวชมธรรมชาติ สืบสานวัฒนธรรมชาวปกาสัย พร้อมช็อปผลิตภัณฑ์งานคราฟท์เก๋ ๆ จากชุมชน ที่ “บ้านโป่งลึก-บางกลอย”

32 กาแฟขุนน้ำ ผลลัพธ์ของการผสมธรรมชาติ เข้ากับศาสตร์ของพระราชา

ประธานกรรมการสถาบันปิดทองหลังพระฯ ติดตามการดำเนินงานพื้นที่ต้นแบบจังหวัดน่าน

นายฤกษ์ภา บุญราช ประธานกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ พร้อมคณะ ได้ลงพื้นที่ที่บ้านน้ำป่าก ต.ตาลชุม อ.ท่าวังผา จ.น่าน เพื่อติดตามโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่สูงและที่ราบเชิงเขา ซึ่งสถาบันปิดทองหลังพระฯ ได้เข้ามาช่วยเหลือประชาชนเมื่อปี 2552 หลังเกิดน้ำป่าไหลหลาก ดินโคลนถล่ม มีชาวบ้านเสียชีวิต สภาพพื้นที่เปลี่ยนแปลงจากผลกระทบของน้ำหลาก ทำให้ไม่สามารถกักเก็บน้ำได้

สถาบันปิดทองหลังพระฯ จึงได้ร่วมกับมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ ส่งวิทยากรมาอบรมให้ความรู้เรื่องการทำฝายกับชาวบ้าน โดยได้สำรวจระดับความลาดชันของพื้นที่ระดับความแรงของน้ำและชาวบ้าน

ได้ประสานงานร่วมมือกันซ่อมแซม โดยสถาบันฯ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการทำฝายและบ่อพวงจึงทำให้หมู่บ้านแห่งนี้มีแหล่งกักเก็บน้ำ สามารถช่วยเหลือชาวบ้านให้มีอาชีพทำการเกษตรจนถึงปัจจุบัน

นายวรพล ไชยสลิ เกษตรกรต้นแบบ บ้านน้ำป่าก เล่าว่า ในปี 2552 สถาบันปิดทองหลังพระฯ เริ่มเข้ามาทำงานในพื้นที่ มีการทำประชาคมหมู่บ้านร่วมกับชาวบ้าน บ้านน้ำป่าก บ้านห้วยธนู เพื่อพิจารณาความต้องการตามที่ร้องขอ เมื่อชาวบ้านมีความพร้อม สถาบันปิดทองหลังพระฯ ก็จะเข้ามาสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น โดยชาวบ้านเป็นผู้ลงมือลงแรงในการทำงาน ซึ่งมีส่วนราชการระดับจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เข้ามาสนับสนุนการดำเนินงาน สถาบันปิดทองหลังพระฯ เป็นผู้ประสานงานขับเคลื่อนโครงการ ปี 2552 มีการดำเนินการสร้างฝาย 3 รูปแบบ คือ ฝายอนุรักษ์ ฝายเพื่อการเกษตร และฝายเพื่อการอุปโภค-บริโภค ต่อมาในปี 2554 กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ได้เข้ามาร่วมกับสถาบันปิดทองหลังพระฯ ส่งเสริมการทำฝายเพื่อการเกษตรให้กับ

ชาวบ้าน ทำให้ชาวบ้านได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำเพิ่มขึ้นอีกกว่า 200 ครัวเรือน

เมื่อมีน้ำ ชาวบ้านก็พร้อมใจกันเรียนรู้เกี่ยวกับแนวพระราชดำริ การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เริ่มจากการพัฒนาระบบน้ำ เรียนรู้การทำเกษตร ปลูกข้าว พืชหลังนา พัฒนาการทำเกษตรให้มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด มีรายได้มากขึ้น ทำให้เกิดความสนใจที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ มากขึ้น

นายธนวัฒน์ แปะล้วน สมาชิก อบต. ตาลชุม กล่าวเสริมว่า หลังจากสถาบันปิดทองหลังพระฯ เข้ามาทำฝายเป็นแหล่งกักเก็บน้ำ ทำให้ชาวบ้านมีน้ำใช้ทำนาเพิ่มมากขึ้นถึงปีละ 3 ครั้ง จากเมื่อก่อนทำได้เพียงปีละ 1 ครั้งเท่านั้น เนื่องจากขาดแคลนน้ำ ทำให้ทุกวันนี้ชาวบ้านมีอาชีพและรายได้ที่ดีและมั่นคง

ยิ่งขึ้น ส่งผลให้เศรษฐกิจภายในชุมชนก็ดีขึ้นตามไปด้วย

ด้านนางสาวลลิตราพร มังคละ เกษตรกรต้นแบบปิดทองหลังพระฯ บ้านน้ำป่าก ต.ตาลชุม อ.ท่าวังผา จ.น่าน เล่าว่า หลังจากสถาบันปิดทองหลังพระฯ เข้ามาสนับสนุนให้มีฝายเป็นแหล่งกักเก็บน้ำ ช่วงฤดูแล้งได้ใช้พื้นที่ 4 ไร่ ของตนเอง ปลูกพืชหลังนา ซึ่งนอกจากจะได้น้ำจากฝายแล้ว ยังมีน้ำจากบ่อพวงที่ชาวบ้านช่วยกันขุดไว้ในพื้นที่ไร่ของตนมาช่วยเสริมอีก 2 บ่อ โดยสถาบันปิดทองหลังพระฯ ได้สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการขุดบ่อพวง 1 บ่อ จะใช้งบประมาณ 8,000 บาท รวมหมู่บ้านนี้มีบ่อพวงทั้งหมด 43 บ่อ บ่อหนึ่งอาจมีการใช้น้ำร่วมกัน 2-3 ราย นอกจากนี้บ่อพวงเหล่านี้ ก็ใช้ประโยชน์ในการเลี้ยงปลา เป็นการประมงพื้นบ้าน นอกเหนือจากทำการเกษตรในฤดูแล้งอีกด้วย

สถาบันปิดทองหลังพระฯ ร่วมพลัง สมาคมสันนิบาตเทศบาลฯ ผลักดันพัฒนาท้องถิ่นไทยอย่างยั่งยืน

นายกฤษฎา บุญราช
ประธานกรรมการสถาบันส่งเสริม
และพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสาน
แนวพระราชดำริ

วันที่ 22 มิถุนายน 2566 นายกฤษฎา บุญราช ประธานกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เป็นประธานเปิดงานการประชุมและการสัมมนาทางวิชาการ สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ณ อาคารชาเลนเจอร์ 2 อิมแพค เมืองทองธานี จ.นนทบุรี โดยมีผู้เข้าร่วมงานกว่า 3,500 คน

นายกฤษฎา กล่าวว่า มีโอกาสทำงานใกล้ชิดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งองค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลมาก่อน โดย

ในปี 2566 สถาบันปิดทองหลังพระฯ ได้เป็นหน่วยงานกลางในการประสานความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน ด้วยการซ่อมแซมและเสริมศักยภาพแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ลุ่มน้ำมูล ซึ่งหน่วยงานราชการยังไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะขัดกับระเบียบการใช้งบประมาณ ดังนั้น จึงขอฝากข้อคิดเห็นและข้อพิจารณาไว้ให้ที่ประชุมสัมมนาของสมาคมสันนิบาตเทศบาลฯ ได้ช่วยกันขบคิดว่า จะทำอะไรให้เทศบาลมีความเป็นอิสระอย่างเพียงพอหรือเหมาะสมกับการเป็นหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น

ที่สามารถทำงานเพื่อประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นายกฤษฎา กล่าวต่ออีกว่า การที่จะทำให้เทศบาลมีอิสระอย่างเพียงพอได้นั้น ควรทบทวนว่าภารกิจหรือหน้าที่ซึ่งเทศบาลรับผิดชอบอยู่ในปัจจุบันนั้นเหมาะสมกับความพร้อมในการจัดเก็บภาษีหรือรายได้ของเทศบาลแต่ละแห่งอย่างไรเพียงพอหรือไม่ ถ้าเทศบาลจะได้กำหนดอำนาจหน้าที่และภารกิจให้เหมาะสมกับศักยภาพ โดยไม่ต้องอาศัยเงินงบประมาณอุดหนุนจากรัฐบาลหรือราชการส่วนกลางแล้ว รวมถึงการถ่ายโอนงานต่าง ๆ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจนกว่าปัจจุบันด้วย จึงน่าจะทำให้เทศบาลมีอิสระในการทำงานที่คล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยรัฐบาลหรือราชการส่วนกลางก็ไม่ต้องออกกฎหมายระเบียบมากำกับดูแลการทำงานของเทศบาลจนขาดความเป็นอิสระมากเกินไปจนทำให้เกิดปัญหาว่ารัฐบาลไม่ยอมกระจายอำนาจให้ประชาชนจัดการตนเองซึ่งเป็นประเด็นถกเถียงกันในปัจจุบัน

“ในการกำหนดภารกิจของเทศบาลแต่ละแห่ง จึงไม่ควรกำหนดให้เหมือนกันทุกเทศบาล ควรกำหนดภารกิจและหน้าที่ตามศักยภาพในการหารายได้หรือการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นของเทศบาล ไม่ควรตัดเลื้อยโหลมาบังคับให้ทุกเทศบาลใส่เหมือนกัน”
นายกฤษฎากล่าว

ความร่วมมือระหว่างสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระสืบสานแนวพระราชดำริ และสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ทั้งสององค์กรผสมผสานการทำงานร่วมกันตั้งแต่ปี 2553 เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นน้อมนำแนวพระราชดำริ หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร ไปปรับใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นตามลักษณะภูมิสังคมของแต่ละพื้นที่จนถึงปัจจุบันความร่วมมือของทั้งสององค์กรนั้น มีทั้งงานพัฒนาชนบทด้วยการประยุกต์แนวพระราชดำริ ในพื้นที่ต้นแบบ 9 จังหวัด ได้แก่ น่าน อุตรธานี

ภาพสินธุ์ เพชรบุรี อุทัยธานี ขอนแก่น ยะลา ปัตตานี และนครราชสีมา นอกจากนี้ยังมีงานโครงการสำคัญอีกหลายโครงการ เช่น โครงการอบรมผู้นำหมู่บ้านและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาแหล่งน้ำและส่งเสริมอาชีพในพื้นที่ที่มีปัญหาขาดแคลนน้ำขาดแคลนภาคเหนือ จ.เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา แม่ฮ่องสอน โครงการปรับปรุง ซ่อมแซมแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อขยายผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ในพื้นที่ลุ่มน้ำมูล โครงการปรับปรุงซ่อมแซมแหล่งน้ำขนาดเล็ก โดยการจ้างงานผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 (พื้นที่ 9 จังหวัดต้นแบบ) โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรหลังฤดูทำนา (ข้าวโพดอาหารสัตว์)

โครงการทั้งหมดที่สถาบันปิดทองหลังพระฯ กับสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย จะร่วมแรงร่วมใจสานพลังทำงาน เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในท้องที่ท้องถิ่นและเป็นต้นแบบให้กับการพัฒนาชุมชนต่าง ๆ ของประเทศต่อไป

สถาบันปิดทองหลังพระฯ สร้าง “หมอน้ำ” นักพัฒนาจัดการน้ำชุมชน

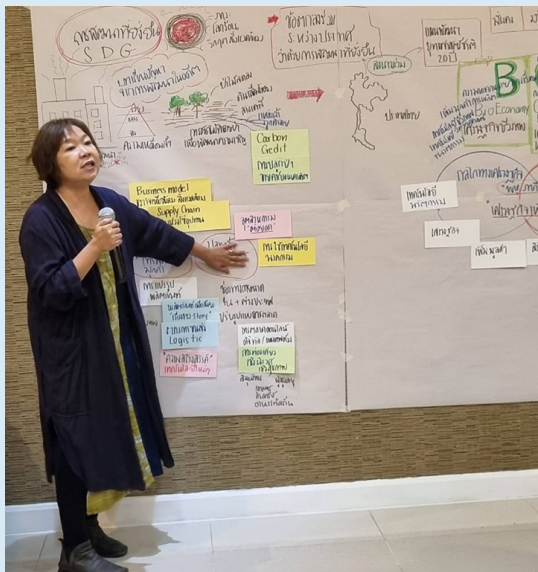
สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ จัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ทัศนศึกษา การเป็นวิทยากรสื่อสารความรู้การจัดการน้ำชุมชน หรือ “หมอน้ำ” ตามแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy) เป็นส่วนหนึ่งของกลไกบริหารจัดการน้ำ ในโครงการซ่อมแซมแหล่งน้ำขนาดเล็ก ในพื้นที่ปฏิบัติงานของสถาบันฯ

โครงการนี้เป็นการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของสถาบันปิดทองหลังพระฯ และตัวแทนของชุมชนสู่การเป็นวิทยากรที่สามารถถอดความรู้ด้านการจัดการน้ำตามแนวพระราชดำริ นำไปถ่ายทอดให้กับหน่วยงาน ชุมชนในพื้นที่ และยังเป็น การสร้างเครือข่าย วิทยากรของชุมชน เพื่อเข้าใจเรื่องแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และโมเดลเศรษฐกิจ BCG (เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจ

สีเขียว) เพิ่มมากขึ้น การอบรมรุ่นแรกจัดขึ้นระหว่างวันที่ 29-31 พฤษภาคม 2566 ที่จังหวัดขอนแก่น จำนวน 15 คน เป็นตัวแทนชุมชนที่มีบทบาทสำคัญด้านการจัดการแหล่งน้ำชุมชน ภายใต้โครงการปรับปรุงซ่อมแซมแหล่งน้ำขนาดเล็ก โดยการจ้างงานผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 ผู้รับประโยชน์จากโครงการปรับปรุง ซ่อมแซมแหล่งน้ำขนาดเล็ก เพื่อขยายผลโครงการเกษตร

ทฤษฎีใหม่ในพื้นที่ลุ่มน้ำมูล พื้นที่ปฏิบัติงานของสถาบันปิดทองหลังพระฯ

เนื้อหาการเรียนรู้ประกอบด้วย แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน แนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และโมเดลเศรษฐกิจ BCG โดย ดร.ภิมกร โดมมมงคล อาจารย์จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น และ อาจารย์สาธิต มณีผาย ผู้เชี่ยวชาญทรงคุณวุฒิจากกรมชลประทาน มาช่วยเติมเต็มองค์ความรู้ด้านเทคนิค

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมอบรม

การนำความรู้ที่ได้อบรมมาผสมผสานความรู้ที่เคยทำมาแล้ว เพื่อการวางแผนในอนาคต

ของระบบการจัดการน้ำให้กับผู้เข้าอบรม ในครั้งนี้ เช่น ผู้อำนวยการกองช่างจาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ มาร่วมอบรมด้วย

นอกจากนี้ นายสุรจิตร นามน้อย ผู้จัดการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถาบัน ปิดทองหลังพระฯ ผู้มีประสบการณ์ ด้านบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ต้นแบบ ของสถาบันปิดทองหลังพระฯ และ นางวรลักษณ์ ไชยทัฬห นักวิชาการอิสระ รับหน้าที่เป็นวิทยากรกระบวนการนำถอด องค์ความรู้การจัดการระบบน้ำ 4 รูปแบบ คือ 1. ระบบฝายและธนาคารน้ำใต้ดิน 2. ระบบหอดังและสูบน้ำด้วยโซลาร์เซลล์ 3. ระบบหอดังสูบน้ำด้วยไฟฟ้าในพื้นที่ ชลประทาน และ 4. ฝายและระบบสูบน้ำ โซลาร์เซลล์

สามารถนำไปใช้ได้ เป็นการผสมผสาน องค์ความรู้เทคนิคด้านช่างกับองค์ความรู้ ของชุมชน และการเป็นนักสื่อสาร หรือ วิทยากรว่าด้วยเรื่องการจัดการน้ำ เป็นการ สร้างหลักสูตรฝึกอบรมต้นแบบ เพื่อจะนำ ไปใช้สร้างหมอน้ำในชุมชนที่สถาบันปิดทอง หลังพระฯ จะร่วมกับชุมชนทำโครงการ ปรับปรุง ซ่อมแซมแหล่งน้ำขนาดเล็ก เพื่อขยายผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ในพื้นที่ลุ่มน้ำมูล ในปลายปี 2566

นายสุรียา บุญเที่ยง ผู้ใหญ่บ้าน บ้านหนองคู่ ต.บ้านยาง อ.ลำทะเมนชัย จ.นครราชสีมา ผู้เข้ารับการอบรมในฐานะ ผู้นำชุมชน กล่าวว่า ความรู้ที่ได้จาก การอบรม บวกกับสิ่งที่หมู่บ้านได้ทำ มาแล้วสามารถนำมาใช้ร่วมกันใน การวางแผนงานในอนาคต ว่าเราควร จะทำอะไรในระยะต่อไป โดยเฉพาะการ

กระบวนการถอดองค์ความรู้การจัดการระบบน้ำ 4 รูปแบบ

ภาพรวมองค์ความรู้ที่ผู้รับการอบรม

สร้างฝายชะลอน้ำ หรือระบบกระจายน้ำ บ้านหนองคู ที่มีปัญหาเรื่องต้นทุนน้ำ ฟุ้งพาน้ำฝนเพียงอย่างเดียว ฝนตกมาครั้งหนึ่งก็อยู่ได้เพียง 7 วัน มีการแก้ไขปัญหาน้ำในชุมชนมาโดยตลอด เพื่อหาวิธีเก็บน้ำในพื้นที่ให้ได้มากที่สุด โครงการที่ทำไปแล้ว ทั้งการปลูกป่าชุมชนเพื่อรักษาความชุ่มชื้น กับการทำธนาคารน้ำใต้ดิน เพื่อให้มีน้ำบาดาลไว้ใช้ แต่ยังไม่เพียงพอ

สิ่งสำคัญคือการทำ ความเข้าใจกับชาวบ้าน เรื่องการบริหารจัดการน้ำ อย่างปีนี้ มีปัญหาเรื่องน้ำฝนน้อยกว่าทุกปี ก็ต้องกลับมาวางแผนว่าจะใช้น้ำให้คุ้มค่าที่สุด

การอบรมทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพพื้นที่ เพราะแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันไป น้ำท่วม น้ำแล้ง การบริหารจัดการก็แตกต่างกันไป ความรู้เรื่องการจัดทำข้อมูล

สถิติกับเรื่องวิศวกรรม จะนำมารวมกับสิ่งที่หมู่บ้านทำอยู่แล้ว เพื่อวางแผนระยะต่อไปในอนาคต

นายสุริยา กล่าวด้วยว่า การอบรมฯ ยังช่วยสร้างเครือข่ายชุมชนจัดการน้ำ ได้แลกเปลี่ยนความรู้เรื่องบริหารจัดการน้ำ กับพื้นที่อื่นที่มีปัญหาเรื่องน้ำแตกต่างกันไป หลายพื้นที่มีต้นทุนน้ำเพียงพอแล้ว พร้อมจะต่อยอดเพิ่มเติม ทำถังสูงเก็บน้ำ แต่ของบ้านหนองคูต่างออกไป เพราะยังมีน้ำไม่เพียงพอ

การทำโครงการยังต้องทำให้ทั่วถึง เพราะอาจมีปัญหาเมื่อทำไปแล้ว บางพื้นที่ได้รับประโยชน์ บางพื้นที่น้ำยังไม่ถึง ต้องทำความเข้าใจกับชาวบ้าน เรื่องแผนโครงการที่จะทำต่อเนื่องเพื่อทุกคนร่วมกันใช้น้ำ

นายสมญา ศิลาพัฒน์ ผู้ใหญ่บ้านบ้านโนนสวาท ต.โนนบุรี อ.สหัสขันธ์ จ.กาฬสินธุ์ กล่าวว่า หลังการอบรม สิ่งแรกที่น่ามาใช้กับหมู่บ้าน คือ การทำความเข้าใจกับชาวบ้าน เรื่องการบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสม และการเพิ่มแหล่งกักเก็บน้ำสำรองไว้ใช้เพิ่มขึ้น แม้หมู่บ้านจะมีลำห้วยโป่งที่ได้ทำการปรับปรุงขุดลอกไปแล้ว เพื่อให้การเก็บน้ำดีขึ้น แต่ชาวบ้านมีความต้องการน้ำเพิ่มมากขึ้น เพื่อนำไปใช้ในแปลงเกษตรโดยเฉพาะช่วงหน้าร้อนที่มีการใช้น้ำมากกว่าปกติ

แปลงเกษตรที่มีอยู่ประมาณ 10-12 ไร่ อาจมีน้ำไม่เพียงพอ จึงต้องสร้างความเข้าใจกับชาวบ้าน เรื่องการบริหารจัดการน้ำ แต่ละบ้านควรมีแหล่งน้ำสำรองไว้ เพราะความต้องการน้ำเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น แผนระยะต่อไปของหมู่บ้าน คือการสร้างถังเก็บน้ำขนาด 20,000 ลิตร ไว้ใช้สำรองป้องกันการขาดแคลน

การนำความรู้ที่ได้จากการอบรม ทำให้เข้าใจเกี่ยวกับปัญหาของพื้นที่ และการวางแผนทางแก้ไข ปัญหาของบ้านโนนสวาทคือแม้จะมีน้ำในลำห้วยใช้แล้ว แต่เมื่อความต้องการมีมากขึ้น น้ำที่มีอยู่อาจไม่เพียงพอ ถ้าฝนตกน้อย น้ำในฝายก็จะน้อยลง ชาวบ้านก็ต้องจัดหาแหล่งกักเก็บเพิ่ม การสร้างความเข้าใจกับคนในชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของแผนงานเรื่องการบริหารจัดการน้ำให้เพียงพอ กับความต้องการที่นำมาใช้ขณะนี้ ก่อนที่จะมีการสร้างถังเก็บน้ำสำรองต่อไป **๒**

บ้านแม่ก่อนขยายงานพัฒนาอาชีพ จับมือแม่โจ้ส่งเสริมการประมงครบวงจร

การอบรมส่งเสริมอาชีพประมงให้กับเกษตรกร

“ภายหลังการพัฒนาาระบบน้ำแล้วเสร็จ การพัฒนาและยกระดับอาชีพด้านการเกษตรเป็นหนึ่งในแผนงานที่จะขับเคลื่อนต่อ” นางสาวรัชชิตา ไกรดำ หัวหน้าโครงการพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ บ้านแม่ก่อน ต.ทุ่งข้าวพวง อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ กล่าว

สถาบันปิดทองหลังพระฯ พัฒนาอาชีพโดยยึดแนวทางพัฒนาตามปัญหา ความต้องการ และสภาพบริบทชุมชน ด้วยการบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ทำให้ปัจจุบันบ้านแม่ก่อนมีกลุ่มอาชีพ 5 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มปศุสัตว์ หมู/ไก่พันธุ์ไข่ กลุ่มประมง กลุ่มผักในโรงเรือน กลุ่มกล้วยฉาบ และกลุ่มสมุนไพร

ในช่วงปลายปี 2564 สถาบันปิดทองหลังพระฯ ได้ร่วมกับคณะเทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดย ผศ.ดร.ชาตรี วีระสิทธิ์ รองคณบดีฯ ดำเนินการส่งเสริมอาชีพด้านการประมง โดยมีเป้าหมายร่วมกันคือ เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารในชุมชน ส่งเสริมและพัฒนาให้ชาวบ้านสามารถพึ่งตนเองด้วยวิธีการให้ความรู้แบบครบวงจร ตั้งแต่กระบวนการแรก จนถึงกระบวนการสุดท้าย

ปัจจุบันกลุ่มประมง มีสมาชิก 10 ราย สมาชิกได้เรียนรู้วิธีในการเลี้ยงปลาตก ตั้งแต่การเพาะพันธุ์ อนุบาลลูกปลา การจัดการ ดูแล และมอบให้กับสมาชิกกลุ่มไปเลี้ยงภายในครัวเรือน นอกจากนี้ ได้เรียนรู้วิธีการผลิตอาหารรูปแบบใหม่คือ หนอนแมลงวันลาย เพื่อลดต้นทุนในการเลี้ยงปลา หนอนแมลงวันลายไม่เพียงแต่นำไปเป็นอาหารปลาเท่านั้น แต่ยังสามารถนำไปเป็นอาหารให้ไก่ กบ นก และอื่น ๆ ได้อีกด้วย เพราะมีโปรตีนที่สูงถึง 40% มีโอเมก้า 3, 6, 9 และที่สำคัญ มีต้นทุนในการเลี้ยงต่ำ เนื่องจากใช้เศษผัก ผลไม้ ที่เหลือทิ้งจากครัวเรือนมาเลี้ยงตัวหนอน นับเป็นการช่วยลดขยะภายในชุมชนและเป็นการลดต้นทุนในการเลี้ยงสัตว์ ในยุคปัจจุบันที่อาหารชั้นนั้น มีราคาสูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งราคาขายหนอนแมลงวันลายในท้องตลาดนั้นมีราคาสูงถึง 300-400 บาทต่อกิโลกรัม แต่กลุ่มจำหน่ายให้สมาชิกในราคาเพียง 30 บาทต่อกิโลกรัมเท่านั้น เพื่อเป็นการช่วยเหลือและพึ่งพากันในชุมชน

จากการเรียนรู้ ทดลอง และฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ ทำให้ในปัจจุบันสมาชิกกลุ่มมีความชำนาญจนสามารถเป็นที่เลี้ยงถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้สนใจทั้งภายในและภายนอกชุมชนได้

เด็กวัยทีนเข้าร่วมสืบสานอัตลักษณ์ผ้าไหม

คนปักวัยทีนบ้านสบบง สืบสานอัตลักษณ์ผ้าไหม สร้างภูมิคุ้มกันเยาวชนห่างไกลยาเสพติด

“ความเสี่ยงของเด็กเมื่อเข้าสู่วัยทีน คือ เรื่องยาเสพติด การจัดกิจกรรมให้เด็กมาสนใจเรื่องการปักผ้าที่เป็นวิถีของกลุ่มชาติพันธุ์ ทำให้เด็กมีสมาธิ ได้เข้ามาเรียนรู้ว่ายังมีกิจกรรมอื่นที่น่าสนใจกว่าการเล่นโทรศัพท์มือถือ การเล่นเกม ที่ทำให้เด็กมีสมาธิสั้น”

นางสาวโสภา วงศ์ใหญ่ ปลัดเทศบาลตำบลสบบง ในฐานะผู้จัดการแผนปฏิบัติการระดับตำบล (AD1) จากโครงการอบรมผู้นำหมู่บ้านและ อปท.ในการพัฒนาแหล่งน้ำและส่งเสริมอาชีพในพื้นที่ที่มีปัญหา ยาเสพติดจังหวัดชายแดนภาคเหนือ เล่าถึงแนวทางการพัฒนาพื้นที่เป้าหมายใน ต.สบบง อ.ภูซาง จ.พะเยา เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต เด็กและสตรีในชุมชนผ่านกิจกรรมการปักผ้าลายไหมตามวิถีชนเผ่า

โครงการคนปักวัยทีน (Teen handy craft) อัตลักษณ์ผ้าปักลายไหม เป็นการสอนให้เด็กนักเรียนในโรงเรียนบ้านปาง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 จำนวน 72 คน ได้เรียนรู้การปักผ้า นอกจากเป็นการสืบสานภูมิปัญญาของคนรุ่นปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ สู้รุ่นลูกหลานแล้ว ยังส่งเสริมให้เด็กมีกิจกรรมนอกเวลาเรียนที่เกิดประโยชน์ในเชิงสร้างสรรค์แบบยั่งยืน

“เด็กที่เข้าร่วมโครงการ มีความกระตือรือร้นมาก สนใจมาร่วมกิจกรรม งานที่ยังไม่เสร็จก็นำงานกลับไปทำต่อที่บ้าน เด็กทุกคนได้รับเสื้อแจกเพื่อนำผลงานผ้าปักชิ้นแรกไปตกแต่งเพื่อสวมใส่ ทำให้เด็กภูมิใจในผลงานของตัวเอง และได้เดินแบบโชว์ให้กับครูและเพื่อน ๆ ทำให้เด็กกล้าแสดงออก บางคนมีต้นทุนติดอยู่แล้ว ทำให้งานเสร็จเร็ว และสวยงาม เป็นงานที่ช่วยสร้างแรงบันดาลใจ”

กิจกรรมงานปักผ้าของเด็กนักเรียนในโรงเรียนบ้านปาง เป็นโครงการต่อเนื่องที่ทางเทศบาลตำบลสบบงริเริ่มทำเรื่องการปักผ้ากับกลุ่มสตรีชนเผ่ามาตั้งแต่ปี 2563 เนื่องจากหมู่บ้านใน ต.สบบง มีกลุ่มชาติพันธุ์ม้งจากหลายพื้นที่ อาทิ เชียงราย น่าน แพร่ ฯลฯ ที่มาอยู่ร่วมกันแต่ยังไม่สามารถสร้างสัมพันธ์ในพื้นที่ได้

เทศบาลตำบลสบง ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หาแนวทางการสร้างสัมพันธ์ด้วยการใช้ต้นทุนทางวัฒนธรรมด้านงานปักผ้าของชนเผ่าม้งจากศูนย์ศิลปาชีพมาพัฒนาต่อยอด ส่งเสริมเป็นอาชีพให้กับกลุ่มสตรี รุ่นแรกมีคนสนใจเข้าร่วม 30 ราย ทั้งที่ปักผ้าเป็นอยู่แล้ว กับกลุ่มใหม่ที่สมาชิกยังปักผ้าไม่เป็น แต่พร้อมจะเรียนรู้

การอบรมถือว่าประสบความสำเร็จ นอกจากปักผ้าแล้ว ยังมีการนำไปพัฒนา ต่อยอดเป็นเสื้อผ้า ของประดับ ของใช้ แต่ด้วยวัยของกลุ่มปักผ้าส่วนใหญ่อายุ 50-60 ปี อนาคตหากหมดรุ่นไป ก็จะไม่มีการสานต่องานปักผ้า จึงหาแนวทางด้วยการอบรมให้รุ่นลูกหลานได้เรียนรู้ และเป็นการสร้างสรรค์กิจกรรมที่เป็นประโยชน์กับเด็กวัยเรียน โดยเริ่มจากโรงเรียนบ้านปาง ได้รับความสนับสนุนจากทางโรงเรียนและเทศบาลตำบล กับทาง กศน. นำวิทยากรมาสอนให้กับเด็กนักเรียน

มีการเตรียมการตั้งแต่ปี 2565 และเริ่ม **“โครงการคนปักวัยทีน (Teen Handy Craft) อัตลักษณ์ผ้าปักลายม้ง”** รุ่นแรกในเดือนพฤษภาคม 2566 แผนงานต่อไปคือเรื่องการตลาด เพราะงานผ้าปักที่ได้ต้องมีการสร้างช่องทางจัดจำหน่าย เพื่อนำผลงานไปสร้างเป็นรายได้ รวมถึงการขายผ่านระบบออนไลน์

“เป็นความต่อเนื่องนับตั้งแต่การทำโครงการอบรมปักผ้าม้งกับกลุ่มสตรี กลุ่มเด็ก ที่ต้องทำเรื่องการตลาดด้วย”

“การพัฒนาทางเลือกด้วยการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริฯ” เป็นงานที่ดำเนินการต่อเนื่อง จากการขยายผลโครงการ

ฝีมือการปักของเด็ก ๆ

อบรมผู้นำหมู่บ้านและ อปท.ในการพัฒนาแหล่งน้ำและส่งเสริมอาชีพในพื้นที่ที่มีปัญหาياهเสฟติดจังหวัดชายแดนภาคเหนือในพื้นที่ด้านความมั่นคงของประเทศ เรื่องปัญหาการค้าและการลำเลียงยาเสฟติดจังหวัดชายแดนภาคเหนือ 4 จังหวัด เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา และแม่ฮ่องสอน โดยให้การพัฒนาทางเลือกเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ผ่านการส่งเสริมและจัดทำโครงการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสฟติดตามแนวชายแดน

โครงการคนปักวัยทีนฯ ส่วนหนึ่งของการพัฒนาทางเลือกพื้นที่ จ.พะเยา เป็นความร่วมมือระหว่างเทศบาลตำบลสบง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปาง ประธานสภา รองประธานสภา สมาชิกสภาเทศบาล คุณครู กศน. คุณครูโรงเรียนบ้านปาง คณะทีมงานจากเทศบาลตำบลสบง ทีมงานวิทยากร กลุ่มสตรีม้งบ้านหลาย โดยการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานป.ป.ส. ภาค 5 เทศบาลตำบลสบง สถาบันครอบครัวเข้มแข็งจังหวัดพะเยา (สสส.)

สถาบันปิดทองหลังพระฯ ร่วมรัฐ-เอกชน ผสานเทคโนโลยีและภูมิปัญญาช่วยเกษตรกร

เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2566 นายกฤษฎา บุญราช ประธานกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เป็นประธานเปิดเครื่องสูบน้ำทางนาตามภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อดึงน้ำจากแหล่งน้ำที่อยู่ต่ำกว่าพื้นที่ของเกษตรกร เพื่อให้สามารถใช้น้ำนั้นได้ตามโครงการซ่อมแซมเสริมศักยภาพพระบวรกระจายน้ำคลองลุง บ้านจานเหนือ ม.13 ต.กำปิง อ.โนนไทย จ.นครราชสีมา โดยได้รับงบประมาณในการจัดทำระบบชักน้ำขึ้นที่สูงดังกล่าว จากมูลนิธิตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

นายกฤษฎากล่าวว่า ขณะนี้มีพื้นที่ประสบภัยแล้งบางแห่งที่ยังมีแหล่งน้ำอยู่บ้าง แต่ประชาชนไม่สามารถนำน้ำมาใช้ได้ สถาบันปิดทองหลังพระฯ จึงได้น้อมนำหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ไปใช้เป็นแนวทางในการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว ด้วยการซ่อมแซมและ

เสริมศักยภาพแหล่งน้ำขนาดเล็ก ซึ่งหน่วยราชการยังไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะขัดกับระเบียบการใช้งบประมาณ เช่น ในปี 2566 จังหวัดนครราชสีมา หนึ่งในพื้นที่เป้าหมายที่สถาบันปิดทองหลังพระฯ ได้เข้ามาดำเนินการที่หมู่บ้านจวนเหนือ ต.กำปอง อ.โนนไทย ซึ่งมีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่กรมทรัพยากรน้ำได้ก่อสร้างไว้ ตั้งแต่ปี 2558 เก็บน้ำได้ 260,000 ลูกบาศก์เมตร แต่ประสบปัญหาเกษตรกรที่อาศัยอยู่รอบอ่างไม่สามารถนำน้ำไปใช้เพาะปลูกทำการเกษตรได้ เนื่องจากระดับน้ำในอ่างอยู่ต่ำกว่าแปลงนา และพื้นที่ทำกินของเกษตรกร สถาบันปิดทองหลังพระฯ จึงเข้ามาช่วยเหลือแก้ไขดังกล่าวตามคำร้องขอของเกษตรกรในพื้นที่ ทั้งนี้

สถาบันปิดทองหลังพระฯ ได้ส่งอาสาสมัครซึ่งเป็นอดีตวิศวกรของกรมชลประทานลงมาสำรวจและออกแบบวางระบบดึงน้ำขึ้นจากอ่าง โดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านที่เคยใช้เครื่องดีดท่อหางนาคสูบน้ำเข้านา หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า วิดน้ำเข้านา โดยปรับเปลี่ยนเป็นใช้เครื่องดีดท่อหางนาคสูบน้ำเข้าบ่อขนาดเล็กก่อนจำนวน 1 บ่อ ที่สร้างขึ้นอยู่ติดกับขอบอ่างเก็บน้ำจนระดับน้ำในบ่อเล็กสูงขึ้นกว่าระดับน้ำในอ่างจนมีแรงดันน้ำในบ่อเล็กเข้าท่อส่งน้ำจากบ่อเล็กดังกล่าวไปยังบ่อบ่อย ซึ่งเป็นจุดกระจายน้ำรอบที่นาและที่ทำกินของเกษตรกรรอบอ่างน้ำจำนวน 300 ไร่

ในการวางท่อกระจายน้ำนั้น อาสาสมัครวิศวกรของสถาบันปิดทองหลังพระฯ ได้ใช้โดรนที่ติดเครื่องวัดระดับความสูงและความลาดเอียงของพื้นที่เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวางท่อน้ำวิโหลที่ฝังไว้ใต้ดินลึกประมาณ 70 เซนติเมตร โดยไม่ต้องขุดคลองส่งน้ำหรือคลองไส้ไก่ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรไม่ต้องเสียพื้นที่ทำกิน รวมทั้งเกษตรกรสามารถใช้รถไถหน้าดินได้ไม่มีผลกระทบต่อตัวท่อ ทำให้ใช้พื้นที่ได้

เต็มศักยภาพ ทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปีและมีรายได้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้เกษตรกรสามารถทำกิจกรรมต่อยอดอาชีพการเกษตรหลังจากมีระบบน้ำ เช่น การปลูกข้าวแบบนาดำเพื่อเพิ่มผลผลิต การเลี้ยงปลาในร่องข้างนาข้าว การปลูกหญ้าเนเปียร์เพื่อเป็นอาหารเลี้ยงแพะ เป็นต้น

สำหรับงบประมาณที่ใช้ดำเนินงานโครงการนี้ สถาบันปิดทองหลังพระฯ ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากมูลนิธิตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 580,000 บาท ทั้งนี้ สถาบันปิดทองหลังพระฯ ได้กำหนดเงื่อนไขการดำเนินงานโครงการของสถาบันปิดทองหลังพระฯ ตามหลักการทรงงานไว้ ดังนี้

1. มีการร้องขอจากประชาชนหรือเป็นความต้องการจากประชาชนในพื้นที่
2. ระหว่างดำเนินงานโครงการของสถาบันปิดทองหลังพระฯ จะมีทั้งภาคราชการ และภาคเอกชน รวมทั้งประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการโดยยินดีเสียสละแรงงานเข้ามาช่วยกันจัดทำโครงการด้วย
3. เมื่อโครงการเสร็จแล้ว ประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากโครงการต้องรวมกลุ่มกันเพื่อแบ่งหน้าที่กันบริหารจัดการในการใช้น้ำ บำรุงรักษา ตามกฎ กติกาที่ตกลงกันเอง

เวทีชุมชนเพื่อสังคม
ในศตวรรษที่ ๒๑
เพื่ออนาคตที่ดี
สำหรับทุกคน

นายเอกพล เพ็ชรพวง
ประธานเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
ทุเรียนคุณภาพชายแดนใต้

วิสาหกิจชุมชนทุเรียน 3 ชายแดนใต้ เปิดบ้านโชว์ศักยภาพ พร้อมพัฒนาทุกมิติ

เมื่อเร็ว ๆ นี้ เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนทุเรียนคุณภาพ ชายแดนใต้ รวบรวมพลังชาวสวนทุเรียน 3 จังหวัด เปิดบ้านโชว์กระบวนการผลิตทุเรียนคุณภาพ พร้อมกับแสวงหาพันธมิตรทั้งภาครัฐและเอกชน ร่วมกันผลักดันทุเรียนใต้สู่สากล ด้วยความมั่นใจในคุณภาพที่ดีที่สุด

นายเอกพล เพ็ชรพวง ประธานเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนทุเรียนคุณภาพชายแดนใต้ กล่าวว่า เครือข่ายฯ ซึ่งเกิดจากรวมกลุ่มของวิสาหกิจทุเรียนคุณภาพ 20 วิสาหกิจ ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ร่วมกันจัด “มหกรรมเปิดบ้านเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนทุเรียนคุณภาพชายแดนใต้” ขึ้น เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2566 ณ แปลงทุเรียนของนายแจ้ อินทิมมา ต.ซากอก อ.ศรีสาคร จ.นราธิวาส

“งานนี้จัดขึ้นเพื่อเป็นเวทีให้เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนทั้ง 3 จังหวัดเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ในการผลิตทุเรียนให้ได้คุณภาพ รวมทั้งเชิญชวนให้ผู้บริโภคและผู้รับซื้อทุเรียนเข้ามาชมกระบวนการผลิตทุเรียนคุณภาพที่ผ่านการคัดเลือกมาเป็นอย่างดีของเครือข่ายฯ เพื่อสร้างความมั่นใจว่าทุเรียนของเราดีจริง ตลอดกระบวนการผลิต ตั้งแต่การดูแลไปจนถึงการเก็บเกี่ยว คู่ค้าของเรานอกจากจะมั่นใจได้ในคุณภาพว่าดีที่สุดแล้วยังมั่นใจได้ในกำลังการผลิตรวมกันของเครือข่ายฯ ว่า จะมีมากที่สุด ในสามจังหวัดอีกด้วย โดยคาดการณ์ปริมาณผลผลิตในปีนี้จะอยู่ที่ประมาณ 1,203 ตัน”

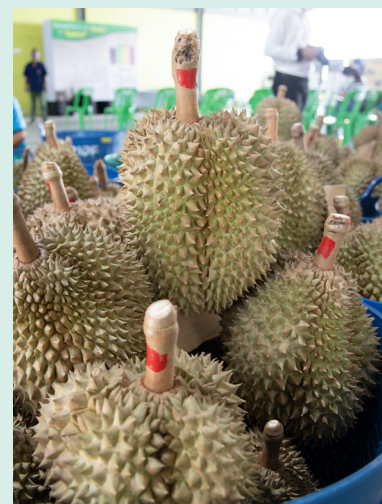

“ที่สำคัญ ในปีนี้เรามีการดูแลคุณภาพของทุเรียนอย่างเข้มงวด เพื่อให้ได้ผลผลิตหนามเขียว ไม่มีหนอน มีการอบรม ติดตามผล ให้คำแนะนำ เก็บข้อมูล ประเมินผลการผลิตทุเรียนทั้ง 4 ระยะ ตั้งแต่ระยะเตรียมดินสะสมอาหาร ระยะดอก ระยะผล จนถึง ระยะเก็บเกี่ยวผลผลิต ฉะนั้น รับประกันได้ว่า ทุเรียนที่มาจาก เครือข่ายฯ คือ ทุเรียนคุณภาพจริง ๆ”

การเปิดบ้านทุเรียนฯ ครั้งนี้ ทางเครือข่ายยังมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ได้รับองค์ความรู้ ตลอดจนเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย และการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานที่จำหน่ายสินค้า และการบรรจุแผนงานของเครือข่ายฯ ไว้ใน แผนพัฒนาจังหวัด เพื่อผลักดันให้ทุเรียนคุณภาพ 3 จังหวัด ชายแดนใต้ สามารถต่อยอดการดำเนินงานและการรวมกลุ่ม เครือข่ายออกไปให้กว้างขวางและยั่งยืน

ด้าน นายไพโรจน์ จริตงาม รองผู้ว่าราชการจังหวัด นราธิวาส กล่าวว่า ทุเรียน 3 จังหวัดชายแดนใต้นั้น เป็นทุเรียน ที่มีคุณภาพ สามารถส่งออกไปขายยังต่างประเทศได้ และสู่ทุเรียน ภาคอื่น ๆ ของไทยได้แน่นอน ซึ่งในฐานะที่เป็นหน่วยงานภาครัฐ ก็พร้อมสนับสนุนในการเสริมองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้แก่พี่น้อง เกษตรกรในเครือข่ายเพื่อผลิตทุเรียนให้ได้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

นายไพโรจน์ จริตงาม
รองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส

นายจตุรงค์ พรหมวิจิต
เกษตรกรจังหวัดนราธิวาส

นอกจากนี้ **นายจตุรงค์ พรหมวิจิต เกษตรจังหวัดนราธิวาส** กล่าวเสริมด้วยว่า ขณะนี้มีการออกแบบกล่องบรรจุภัณฑ์ในหลาย ๆ รูปแบบ เพื่อใช้ใส่ทุเรียน สำหรับผู้บริโภคที่ต้องการซื้อเป็นของฝากติดไม้ติดมือกลับไป ซึ่งถือว่าการเพิ่มมูลค่าให้กับทุเรียนอีกด้วย

ทั้งนี้ “มหกรรมเปิดบ้านเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนทุเรียนคุณภาพชายแดนใต้” ประกอบด้วย กิจกรรมเยี่ยมชมแปลงตัวอย่าง และพบปะพูดคุยกับเกษตรกรชาวสวนทุเรียน 3 จังหวัดชายแดนใต้ เวทีเสวนากลุ่มเครือข่ายฯ ผู้ผลิตทุเรียนในจังหวัดชายแดนใต้ ในหัวข้อ “ทิศทางการผลิตทุเรียนคุณภาพจังหวัดชายแดนใต้” และเวทีเสวนาล้างทุเรียนในจังหวัดชายแดนใต้ ในหัวข้อ “แนวโน้มนำการตลาดทุเรียนชายแดนใต้”

โครงการปรับปรุงคุณภาพและปริมาณทุเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเพิ่มมูลค่า เป็นโครงการที่สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ร่วมกับหลายหน่วยงานในพื้นที่ เช่น จังหวัดนราธิวาส ยะลา ปัตตานี กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร และกรมส่งเสริมสหกรณ์ ฯลฯ ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2562 จนถึงปัจจุบัน มีจำนวนสมาชิกใน 20 วิสาหกิจชุมชน รวมกัน 253 ราย ต้นทุเรียนจำนวน 10,020 ต้น

โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรหลังฤดูทำนา (ข้าวโพดอาหารสัตว์) เกษตรกรมีรายได้มากกว่านาปรังเท่าตัว

เกษตรกรชาวอำเภอชำสูง จังหวัดขอนแก่น ปลื้ม มีรายได้เพิ่มขึ้น หลังฤดูการปลูกข้าวนาปี หลังเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตร หลังฤดูทำนา (ข้าวโพดอาหารสัตว์) ที่สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม ปศุสัตว์หลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้ามาส่งเสริมการเพาะปลูก 3 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ อุดรธานี ขอนแก่น และกาฬสินธุ์ สร้างรายได้มากกว่าการปลูกข้าวนาปรัง กว่าเท่าตัว

เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2566 ที่แปลงปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของ นางสุมาลี ไชยเดช บ้านหนองบัวคำมูล ต.คูคำ อ.ชำสูง จ.ขอนแก่น นายณัฐพงศ์ ศิริชนะ เลขาธิการมูลนิธิ ปศุสัตว์หลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ พร้อมคณะทำงาน เดินทางลงพื้นที่ติดตามและ ให้กำลังใจเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรหลังฤดูทำนา (ข้าวโพดอาหารสัตว์) จ.ขอนแก่น ปี 2565/2566 ในการเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยมี นายไกรสร กองฉลาด

ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น นายธงชัย มูลคำศรี เกษตรจังหวัดขอนแก่น ผู้แทนจากบริษัท เจริญโภคภัณฑ์โปรตีนสัตว์ จำกัด หรือ ซีพีพี พร้อมด้วยส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่และเกษตรกรในพื้นที่ให้ความสนใจเข้าร่วมติดตามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจำนวนมาก โดยหลังจากการพบปะและแลกเปลี่ยนความรู้ ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ เลขาธิการมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ พร้อมคณะทำงานและเกษตรกร ได้ร่วมกันติดตามการเก็บเกี่ยวผลผลิตโดยรถเกี่ยวข้าวโพด การไกลบดต่อซึ่งข้าวแทนการเผา เพื่อลดปัญหาการเผาที่สร้างมลภาวะทางอากาศและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการเพาะปลูกในพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิถูกต้องตามกฎหมายไม่ใช่ที่ดินสาธารณะ

นายธงชัย มูลคำศรี เกษตรจังหวัดขอนแก่น กล่าวว่า หลังจากที่ได้สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ได้ร่วมกับบริษัท เจริญโภคภัณฑ์โปรตีนสัตว์ จำกัด และสำนักงานเกษตรฯ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ส่งเสริมเกษตรกรปลูกข้าวโพดสำหรับเลี้ยงสัตว์ เป็นพืชทางเลือกใหม่ อายุสั้น โดยเฉพาะใช้น้ำน้อย ผลผลิตสูง มีการรับรองราคาขั้นต่ำและแหล่งรับซื้อชัดเจน เพื่อเป็นการสร้างรายได้และช่วยเหลือเกษตรกรใน

นายณัฐพงศ์ ศิริชนะ
เลขาธิการมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

เกษตรกรเข้าร่วมรับฟังและแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน

นายไกรสร กองฉลาด
ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น

ไกลบตอซังเพื่อเป็นปุ๋ยและลดการเผาซังข้าวโพด

หลายพื้นที่ โดยที่จังหวัดขอนแก่นได้ดำเนินโครงการส่งเสริมอาชีพ การเกษตรหลังฤดูทำนา (ข้าวโพดอาหารสัตว์) ในพื้นที่ 11 อำเภอ จำนวน 138 ราย พื้นที่ 855.50 ไร่ โดยฤดูกาลผลิตปีนี้เริ่มเก็บเกี่ยว ตั้งแต่วันที่ 27 เมษายน 2566 เป็นต้นมา ประกอบด้วย

พื้นที่เพาะปลูก	จำนวนเกษตรกร	จำนวนพื้นที่
อ.ชุมแพ	64 ราย	362 ไร่
อ.สีชมพู	8 ราย	66 ไร่
อ.น้ำพอง	11 ราย	50 ไร่
อ.อุบลรัตน์	2 ราย	29 ไร่
อ.กระนวน	7 ราย	44 ไร่
อ.มัญจาคีรี	3 ราย	13 ไร่
อ.ชนบท	4 ราย	35 ไร่
อ.ภูผาม่าน	1 ราย	3 ไร่
อ.ภูเวียง	22 ราย	107.5 ไร่
อ.เวียงเก่า	3 ราย	40 ไร่
อ.ซำสูง	13 ราย	106 ไร่
รวม	138 ราย	855.50 ไร่

ขณะนี้เก็บเกี่ยวข้าวโพดอาหารสัตว์เสร็จเรียบร้อยแล้วและอยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูลผลผลิต เพื่อนำมาหาผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ และถอดองค์ความรู้สำหรับเกษตรกรรายที่สามารถทำผลผลิตสูงที่สุด

เกษตรกรมีความสุขกับผลสำเร็จของโครงการฯ

และในส่วนของเกษตรกรที่มีความเสี่ยง เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วไม่สามารถชำระปัจจัยการผลิต จำนวน 21 ราย ได้แจ้งให้คณะทำงานฯ ระดับอำเภอ ตรวจสอบข้อเท็จจริงตามแบบฟอร์มบันทึกข้อความเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของโครงการฯ แล้ว

นางสุมาลี ไชยเดช เกษตรกรบ้านหนองบัวคำมูล ต.คูคำ อ.ซำสูง จ.ขอนแก่น ที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรหลังฤดูทำนา (ข้าวโพดอาหารสัตว์) กล่าวว่า ตนเองได้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรหลังฤดูทำนา (ข้าวโพดอาหารสัตว์) กับสถาบันปิดทองหลังพระฯ เป็นปีแรก โดยใช้ที่นาประมาณ 19 ไร่ เป็นพื้นที่เพาะปลูก เดิมทีนาแปลงนี้ได้ใช้เป็นพื้นที่ปลูกข้าวนาปรัง หลังการเก็บเกี่ยวข้าวนาปี ก่อนที่จะมาร่วมโครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ แต่ก็ประสบกับปัญหาเรื่องรายได้จากการขายข้าวนาปรัง เพราะไม่มีผลกำไรจากการเพาะปลูก บางปีลงทุนมากแต่ก็ได้ผลผลิตน้อย ไม่คุ้มค่า แต่ตอนนั้นก็ยังไม่รู้ว่าหากไม่ทำข้าวนาปรังแล้ว จะปลูกอะไรเพื่อให้มีรายได้ในฤดูเก็บเกี่ยวข้าวนาปี อีกทั้งราคาข้าวก็ไม่แน่นอน จนกระทั่งเกษตรอำเภอซำสูง ได้เข้ามาแนะนำว่ามีโครงการดี ๆ จากสถาบันปิดทองหลังพระฯ ที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรทดลองปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยมี

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน ทั้งในด้านองค์ความรู้ เงินทุน และเครื่องมือเครื่องมือในการเพาะปลูก จึงตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ เนื่องจากเห็นว่า จะเป็นการสร้างรายได้ หลังการเก็บเกี่ยวข้าวนาปีได้มากขึ้น เพาะปลูกง่าย ดูแลง่าย ใช้น้ำน้อย อายุสั้นในการเก็บเกี่ยวผลผลิต ที่สำคัญ ราคารับซื้อแน่นอนและรับซื้อเป็นจำนวนมาก การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ได้ผลคุ้มค่ากว่าปลูกพืชชนิดอื่น ประกอบกับเป็นช่วงที่กำลังมองหาพืชมาเพาะปลูกเพิ่มรายได้ จึงลองเปลี่ยนดู ก่อนตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ ก็มีโอกาสดูไปศึกษาดูงานจากกลุ่มเกษตรกรที่ อ.อุบลรัตน์ จ.ขอนแก่น ทำให้ทราบว่า การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามโครงการนี้ สามารถสร้างรายได้มากกว่าการปลูกพืชชนิดอื่น ๆ หลังจากการเข้าร่วมโครงการก็ทำให้สถานะทางการเงินของครอบครัวดีขึ้น สามารถมีเงินส่งลูกเรียนหนังสือในระดับที่สูงขึ้นได้ ซึ่งการเก็บเกี่ยวผลผลิตในครั้งนี้ มีรายได้จากการขายผลผลิตเป็นเงินกว่า 120,000 บาท เป็นเงินที่มากกว่าการขายข้าวนาปรังในแต่ละปี

“ในอนาคตจะขยายพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มแน่นอน เพราะมีองค์ความรู้และทราบขั้นตอนจากการเพาะปลูกในปีที่แล้ว ในฤดูกาลเพาะปลูกหน้าก็จะหันมาปลูกเพิ่มขึ้นอย่างแน่นอน”

“มีที่ดินเท่าเดิม แต่รายได้เพิ่มหลักแสน”

พ่อนพล เสนบี่ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 บ้านหนองบัวคำมูล

บ้านหนองบัวคำมูล ต.คูคำ อ.ซำสูง จ.ขอนแก่น เป็นอีกหนึ่งพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรหลังฤดูทำนา (ข้าวโพดอาหารสัตว์) ในอดีตเกษตรกรส่วนใหญ่ที่บ้านหนองบัวคำมูล จะปลูกข้าวนาปรัง หากฝนไม่แล้ง ก็ยังจะพอได้ผลผลิตนำไปขาย แต่หากฝนแล้ง เท่ากับว่าปีนั้นขาดทุน

ประกอบกับชุมชนมีความคิดอยาก จะผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวจำหน่าย จึงจำเป็นต้องพักการปลูกข้าวนาปรัง การเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรหลังฤดูทำนา (ข้าวโพดอาหารสัตว์) จึงตอบโจทย์เกษตรกรบ้านหนองบัวคำมูล ในการมีรายได้เสริมหลังพักการทำนาปรัง

พ่อนพล เสนบี่ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 บ้านหนองบัวคำมูล หนึ่งในเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ กล่าวถึงการตัดสินใจเข้าร่วมว่า ในชุมชนเคยประชุมร่วมกันว่า อยากเพิ่มรายได้โดยผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวจำหน่าย จะต้องพักการปลูกข้าวนาปรังก่อน เพื่อให้ได้พันธุ์ข้าวที่ไม่ปนเปื้อน เมื่อมีโครงการปลูกข้าวโพดอาหารสัตว์หลังการทำนา จึงสนใจ เพราะจะทำให้มีรายได้ระหว่างพักการทำนาปรัง

“ผมเป็นผู้นำ เลยเข้าร่วมก่อน เพื่อเป็นตัวอย่างเป็นตัวอย่างให้ลูกบ้านได้เห็น ผมเองก็เชื่อมั่นในโครงการฯ ว่า นอกจากจะทำให้ได้ราคาดีกว่าการทำนาปรังแล้ว ผลผลิตยังได้มากกว่าด้วย มีทั้งเจ้าหน้าที่ปิดทองหลังพระฯ เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร และบริษัทเจริญโภคภัณฑ์โปรดิ๊วส เป็นที่เลี้ยงให้ความรู้ตลอดเวลา ขอแค่เอาใจใส่ดูแล ผลผลิตก็จะงอกงาม สมบูรณ์ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ถ้าหากได้ราคาดีแบบนี้ อนาคตจะลดการปลูกข้าวนาปรังลงด้วย”

แม้ระหว่างการเพาะปลูก จะมีปัญหาเรื่องโรคและแมลงบ้าง แต่ด้วยการเอาใจใส่ดูแล และมีเทคนิคดี ๆ ทำให้พ่อนพล เป็นเกษตรกรที่ทำผลผลิตได้สูงเป็นอันดับต้น ๆ ของ อ.ซำสูง โดยพ่อนพล กล่าวถึงความสำเร็จในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ให้ได้ตามเป้าหมายของโครงการฯ พื้นที่ 12 ไร่ สามารถทำผลผลิตได้ถึง 14 ตัน เป็นเงิน 140,000 บาท หลังหักต้นทุน 40,000 บาทแล้ว ได้กำไรถึง 100,000 บาท เทคนิคที่ดี คือการวางแผนจัดการการเพาะปลูกให้เป็นระบบ และดูแลแปลงอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการจัดการน้ำในแปลงให้พอดีเท่าที่ข้าวโพดต้องการ ผลผลิตก็จะได้ตามเป้าหมายของโครงการฯ

“ดีใจและภูมิใจมาก ที่เรามีที่ดินเท่าเดิม แต่มีรายได้เพิ่มขึ้นหลักแสนบาท แม้จะเหนื่อยกว่าเดิม แต่ถ้าได้กำไรแบบนี้ ก็หายเหนื่อย และปีหน้าจะเข้าร่วมโครงการฯ แน่นนอน” 🙌

“ ลาดนาปรัง สู้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังทำนา ”

แม่สมร ศิริภักดิ์ เกษตรกรบ้านนางเรียง ต.สามัคคี อ.ร่องคำ จ.กาฬสินธุ์

“ปลูกนาปรังมาหลายปี ปลูกไปก็ไม่ได้อะไร ตอนนี่เลิกปลูกแล้ว”
นี่คือคำพูดของแม่สมร ศิริภักดิ์ เกษตรกรบ้านนางเรียง ต.สามัคคี
อ.ร่องคำ จ.กาฬสินธุ์ ที่เล่าถึงทุกข์ของเกษตรกรที่ต้องทนทำนาปรัง
ซึ่งมีแต่ขาดทุน

จนในปี 2565 แม่สมร ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพ
การเกษตรหลังฤดูทำนา (ข้าวโพดอาหารสัตว์) เพราะมองเห็นว่า นี่เป็น
ทางออกของปัญหาในการทำนา ที่ทำไปแล้วไม่ได้ผลผลิตตามต้องการ
และยังเป็นหนี้อีกด้วย

แม่สมรกล่าวว่า ตนเองปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์พื้นที่ทั้งหมด 7 ไร่
หลังจากเก็บเกี่ยวแล้ว ได้ข้าวโพดเฉลี่ย 1,080 กิโลกรัมต่อไร่
หักต้นทุนแล้ว ได้กำไรกว่า 70,000 บาท มากเป็นอันดับต้น ๆ
ของพื้นที่ อ.ร่องคำ เคล็ดลับความสำเร็จของแม่คือ ต้องตรงเวลา
ในการให้น้ำ บำรุงปุ๋ย และดูแลเอาใจใส่ ห้ามขาดห้ามเกิน หากไม่เข้าใจ
หรือมีปัญหาต้องรีบปรึกษาเจ้าหน้าที่ของโครงการฯ ในทันที

“แต่ก่อนก็ปลูกนาปรังอยู่หรอก แต่ตอนนี้ไม่ได้ปลูกมาหลายปีแล้ว
เพราะปลูกไปก็ไม่ได้เห็นอะไร ไม่ได้ทำอะไร พอมีโครงการข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
ก็เข้าร่วมทันที ถ้าเราเอาใจใส่ ทำถูกต้องตามเวลาและขั้นตอนที่เจ้าหน้าที่
แนะนำเป๊ะ ๆ ก็จะได้ผลผลิตที่ดีแบบนี้แน่นอน”

นี่คือ อีกหนึ่งเกษตรกรในโครงการฯ ที่ประสบความสำเร็จด้วย
การตั้งใจลงมือทำ ไม่ย่อท้อ และจะเป็นต้นแบบให้กับเกษตรกรรายอื่น ๆ
ต่อไปในอนาคต

บ้านคำเตยเหนือ อ.ไทยเจริญ จ.ยโสธร

“ผลงานพลังท้องถิ่นเข้มแข็ง สู่ความยั่งยืนของชุมชน”

ด้วยในอดีต บ้านคำเตยเหนือ ต.คำเตย อ.ไทยเจริญ จ.ยโสธร มีสภาพปัญหาไม่ต่างจากพื้นที่อื่นๆ เก่าไหร่หนัก เพราะแม้มีแหล่งน้ำแต่ไม่สามารถนำน้ำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ส่วนหน้าน้ำ ก็มีน้ำท่วม ในบางพื้นที่ จนในปี 2566 นี้ บ้านคำเตยเหนือได้รับเลือกให้เป็นหนึ่งใน “โครงการพัฒนาระบบกระจาย น้ำนาแปลงใหญ่ บ้านคำเตยเหนือ ต.คำเตย อ.ไทยเจริญ จ.ยโสธร” ด้วยความพร้อมของท้องถิ่น และราษฎรที่มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ เพื่อพัฒนาชุมชนของตนเองให้ยั่งยืน

“โครงการพัฒนาระบบกระจายน้ำนาแปลงใหญ่ บ้านคำเตยเหนือ ต.คำเตย อ.ไทยเจริญ จ.ยโสธร” คืออีกหนึ่งพื้นที่ที่ดำเนินโครงการเรียบร้อยแล้ว โดยรูปแบบการดำเนินงานของโครงการ จะเน้นกระบวนการทำงานของสถาบันปิดทองหลังพระฯ ที่น้อมนำแนวพระราชดำริ ว่าด้วยการบริหารจัดการน้ำชุมชน พร้อมบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ท้องถิ่น

เอกชน และชุมชน โดยเฉพาะชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เช่น ร่วมประชาคม ร่วมสละแรงงานในการซ่อมแซมแหล่งน้ำของตนเอง และทางสถาบันปิดทองหลังพระฯ จะสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ ในการดำเนินงาน โดยมีผู้นำชุมชน องค์กรท้องถิ่น หน่วยงานราชการให้ความร่วมมือ ทำหน้าที่ประสานเชื่อมโยงการดำเนินงานตลอดโครงการ

โดยการดำเนินงานของโครงการพัฒนาระบบกระจายน้ำขนาดใหญ่ ประกอบไปด้วย การเสริมระบบกระจายน้ำด้วยท่อ PVC ขนาด 2 นิ้ว เข้าพื้นที่การเกษตร ระยะทาง 4,600 เมตร ซึ่งหลังดำเนินโครงการเสร็จแล้ว คาดการณ์ว่าเกษตรกรจะสร้างรายได้จากการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ หลังการมีน้ำ รวม 800,000 บาท

นายประเวช แสนทวีสุข นายอำเภอไทยเจริญ กล่าวว่า บ้านคำเตยเป็นพื้นที่ที่มีความพร้อม ด้วยความเข้มแข็งของชุมชน พอได้รับโครงการฯ นี้มา เพื่อกระจายส่งน้ำไปยังพื้นที่การเกษตร เกษตรกรก็ร่วมแรงร่วมใจกันเป็นอย่างดี เพื่อให้ดำเนินโครงการฯ ได้เสร็จโดยเร็ว เพราะชุมชนมองแล้วว่า นี่คือการที่ได้ประโยชน์อย่างแท้จริง

นางกัลยา สิริกุลพัฒนสาร ปลัดอำเภอไทยเจริญ กล่าวว่า ในฐานะหัวหน้าคณะทำงาน ได้ทำหน้าที่เป็นตัวกลาง ประสานระหว่างท้องถิ่น สถาบันปิดทองหลังพระฯ และชุมชน เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น ซึ่งด้วยตัวโครงการฯ เป็นโครงการที่ดีอยู่แล้ว เพราะเป็นการนำน้ำมาให้ราษฎรได้ใช้จนเกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้ชุมชนเกิดการตื่นตัวและมีส่วนร่วมกับโครงการอย่างเต็มที่

นายประเวช แสนทวีสุข
นายอำเภอไทยเจริญ

นางกัลยา สิริกุลพัฒนสาร
ปลัดอำเภอไทยเจริญ

นายบุญสนอง พลมาตย์
นายกเทศมนตรีตำบลคำเตย

น.ส.ศุภลักษณ์ นามมัน
ปลัดอำเภอ
หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง

ทั้งนี้ นายบุญสนอง พลมาตย์ นายกเทศมนตรีตำบลคำเตย กล่าวด้วยว่า หลังจากที่ได้เรียนรู้กระบวนการการทำงานของสถาบันปิดทองหลังพระฯ จนเกิดความเข้าใจแล้ว ทำให้การทำงานในพื้นที่ง่ายขึ้น ชุมชนก็มีความเข้าใจในตัวโครงการ พร้อมลงแรงจิตอาสาทำงานร่วมกัน และพร้อมที่จะต่อยอดโครงการสู่การพัฒนาอาชีพในอนาคตด้วย

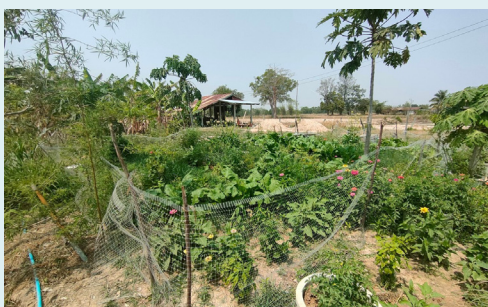
น.ส.ศุภลักษณ์ นามมัน ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง กล่าวเสริมว่า ชุมชนมีความพร้อมอย่างมาก เพียงแค่ภาคีเครือข่าย คือภาครัฐ ท้องที่ ท้องถิ่น รวมถึงปิดทองหลังพระ ร่วมประสานงานกัน พร้อมทำความเข้าใจกับเกษตรกรเกี่ยวกับตัวโครงการและให้เกษตรกรเป็นแรงในการลงมือทำ โครงการก็สำเร็จโดยไม่ยาก เพราะทุกอย่างพร้อม ชุมชนเข้มแข็ง เพียงแค่มีการประสานงานที่ดี ซึ่งต่อจะเกิดการสร้างอาชีพต่อยอดจากการได้น้ำจากโครงการในอนาคต

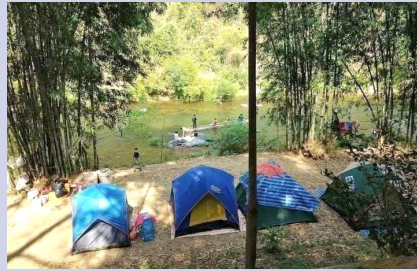
นอกจากนี้ น.ส.ประไพ ศรีวะโสภา เกษตรกร ม.6 ต.คำเตย ยังกล่าวด้วยว่า หลังจากโครงการฯ เสร็จสิ้นแล้ว เกิดประโยชน์แก่เกษตรกรมากมาย ทั้งได้น้ำอุปโภค บริโภค และยังสามารถนำมาใช้ในการปลูกพืชสวนครัวเป็นรายได้เสริมรายวันได้อีกด้วย นับได้ว่า บ้านคำเตยเหนือ ต.คำเตย อ.ไทยเจริญ จ.ยโสธร เป็นพื้นที่ที่แสดงให้เห็น ถึงศักยภาพของท้องถิ่นที่เข้มแข็ง ร่วมกับชุมชนพัฒนาท้องถิ่นไปสู่ความยั่งยืนอย่างแท้จริง ทั้งนี้ สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ดำเนินโครงการปรับปรุง ซ่อมแซมแหล่งน้ำขนาดเล็ก เพื่อขยายผลโครงการเกษตร ทฤษฎีใหม่ ที่ดำเนินการในพื้นที่ 9 จังหวัดลุ่มน้ำมูล ซึ่งประสบปัญหาแล้งซ้ำซากนั้น ประกอบไปด้วย นครราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สุรินทร์ อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้รับงบประมาณ จากกรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กว่า 39.88 ล้านบาท มีพื้นที่เป้าหมาย 48 อำเภอ 64 ตำบล จำนวน 108 หมู่บ้าน

น.ส.ประไพ ศรีวะโสภา
เกษตรกร ม.6 ต.คำเตย

ชวนท่องเที่ยวชมธรรมชาติ สืบสานวัฒนธรรมชาวปกากะญอ พร้อมซื้อผลิตภัณฑ์งานคราฟท์เก๋ ๆ จากชุมชน ที่ “บ้านโป่งลึก-บางกลอย”

หากใครพอมีเวลาว่าง แล้วยังคิดไม่ออกว่าจะไปท่องเที่ยวที่ไหน ขอแนะนำบ้านโป่งลึก-บางกลอย ต.ห้วยแม่เพรียง อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี สถานที่ท่องเที่ยวกลางธรรมชาติ ต้มตำวัฒนธรรมชาวปกากะญอ พร้อมเลือกซื้องานคราฟท์สุดเก๋จากชุมชน

จุดเด่นของบ้านโป่งลึก-บางกลอย นั้น นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับวิถีชีวิตของชาวบ้านชาวปกากะญอที่เรียบง่าย มีวัฒนธรรมที่น่าสนใจมากมาย รวมถึงกิจกรรม “การล่องแพเปียก” ผ่านแก่ง

เล็ก ๆ ในต้นน้ำของแม่น้ำเพชรบุรี ระยะทางการล่องแพประมาณ 1 กม. ใช้เวลาไม่เกิน 45 นาที ระหว่างทางมีผีเสื้อกลางวัน และธรรมชาติอันงดงามให้ได้ชื่นชม หรือหากใครสนใจนอนค้างคืนที่นี่ก็มีลานกางเต็นท์ในหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ กจ.10 ห้วยแม่สะเลียง ให้อนชิลล์ ๆ ดูดาว ฟังเสียงน้ำไหลในบรรยากาศเย็น ๆ อีกด้วย

นอกจากนี้ ยังมีอาหารพื้นบ้านให้ได้ชิมกัน อย่างเช่น น้ำพริกตะละเว ปลาสร้อยทอด ทอดมันหัวปลี แกงไก่หยวกกล้วย ต้มเผือกไก่ และมีการแสดงจากเด็ก ๆ ให้ได้ชม หรือรับชม “การทอผ้ากี่เอว” ซึ่งเป็นวิธีการทอผ้าที่ชาวบ้านใช้ทอใส่ในชีวิต

ประจำวัน และ **“การจักสาน”** ข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ อาทิ ตะกร้า เสื้อ ๆ ฯลฯ รวมถึงเลือกซื้อผลิตภัณฑ์งานกราฟท์เก๋ๆ จากชุมชนทั้ง 6 ชนิต คือ

1. ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเชือกกล้วย ที่พัฒนาต่อยอดเป็น ผลิตภัณฑ์ของใช้ต่าง ๆ อาทิ กระเป๋าสะพาย ตะกร้าใส่ของ กระเป๋า ที่รองจาน ที่ใส่แก้วน้ำ
2. ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ
3. ผลิตภัณฑ์สร้อยลูกปัดลูกเต๋อยและไหมพรม
4. ผลิตภัณฑ์เครื่องเงินและเครื่องประดับเงิน ที่มีแนวคิดจากการแต่งกายของชาวบ้านโป่งลึก-บางกลอย ที่ปัจจุบันชาวบ้านยังคงทอเสื้อผ้าใส่เอง และจะทำกันเองในทุกกระบวนการ ตั้งแต่การทอวัตถุดิบมาทอผ้า ย้อมสี ไปจนถึงการนำมาทอด้วยกี่เอว แต่ละบ้านจะทอผ้าในลวดลายที่ต่างกันอย่างออกไป นิยมสวมกำไลเงิน แหวน และตุ้มหู รวมถึงการใช้สร้อยลูกปัด ลูกเต๋อยไหมพรม เป็นเครื่องประดับ
5. ผลิตภัณฑ์จักสาน
6. ผลิตภัณฑ์ไม้ฝีมือของชาวบ้านโป่งลึก-บางกลอย ที่ส่วนใหญ่จะเป็นงานฝีมือของผู้ชาย โดยจักสานขึ้นด้วยวัตถุดิบประสงค์ใน

การนำไปใช้สอยในชีวิตประจำวัน อาทิ สุ่มไก่ ที่ใส่หมาก กระด้ง กระบุง ปัจจุบันได้มีการต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น อาทิ ไปป์ แก้วน้ำ ตะกร้าสานทำเป็นรังไก่ รังนก ที่นอนแมว ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ใช้ในชีวิตประจำวันเหล่านี้ สามารถนำมาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อใช้ในเชิงพาณิชย์ ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้อีกทางหนึ่ง นอกเหนือจากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรอื่น ๆ เช่น กาแฟ ชาดอกกาแฟ และทุเรียนหมอนทอง ของชาวบ้านโป่งลึก-บางกลอย ได้อีกด้วย

สนใจท่องเที่ยวชมธรรมชาติ พักค้างแรม หรือซื้อผลิตภัณฑ์งานกราฟท์เก๋ๆ จากชุมชนทั้ง 6 ชนิต ของชุมชนบ้านโป่งลึก-บางกลอย สามารถเข้าไปดูสินค้าและสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ เฟซบุ๊กแฟนเพจ : [ท่องเที่ยวบางกลอย โป่งลึก หรือ โทร. 08 1178 4896](#) [ที่ว่า-จินดารัตน์ คำเวียง](#)

กาแฟขุนน่าน

ผลลัพธ์ของการผสมผสานธรรมชาติ เข้ากับศาสตร์ของพระราชา

ด้วยความสูงมากกว่า 1,300 เมตร จากระดับน้ำทะเล ทำให้ ต.ขุนน่าน พื้นที่ต้นแบบปิดทองหลังพระฯ ได้รับการพัฒนาระบบน้ำและดิน จนสมบูรณ์ พร้อมทั้งส่งเสริมอาชีพควบคู่ไปกับการปลูกป่าตั้งแต่ปี 2554 มีความเหมาะสมมากในการปลูกกาแฟอาราบิก้า ที่ชุมชนร่วมกันพัฒนาจากการจำหน่ายกาแฟกะลา เพื่อผลิตเป็นกาแฟดอยตุง สู่การสร้างตราสินค้ากาแฟของชุมชนเองหลากหลายชื่อ กำลังเป็นที่นิยมอย่างมากของคอกาแฟทั้งหลาย ด้วยรสชาติที่ดี เข้มข้น และกลิ่นหอมกรุ่น ละมุนละไม อบอวลไปทั่วทั้งดอย

บ้านเปียงซ้อและบ้านเปียงก่อ ต.ขุนน่าน อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน เป็นสองหมู่บ้านพื้นที่ต้นแบบปิดทองหลังพระฯ ที่สามารถแก้ไขได้ทั้งปัญหาป่าต้นน้ำถูกบุกรุกทำลาย ปัญหาความยากจนของชาวบ้าน และยกระดับคุณภาพชีวิต เพื่อให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป้าหมายสำคัญในการดำเนินงานของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

ท่านที่สนใจสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ “กาแฟขุนน่าน” สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ครูดี-นพดล แสนอินตะ โทร. 06 2924 1525

